

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszámok intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:Egész évre ———— 12 ft.
Félévre ———— 6 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy hónapra ———— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —**Hirdetések**

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap este 6 óráig

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam. 60. szám.

Kedd, március 14.

Kormányképes függetlenségi politika.

Nagybecskerek, március 14.

Ugron Gábor kolozsvári beszéde a szilágyomlói küldöttség előtt fölkapatta ezt a jelszót, melyet Ugron Gábornak ismeretes régebbi és időközben ismét felhagyott magatartása tett először aktuálissá. Szakítani a dogmatizmussal, de megóvni az elvet; a jövőnek dolgozni, de a jelenben mégis alkotni; tagadni a mai alkotmány alapját és mégis rajta vetni meg a lábunkat: ezeket a szinte lehetlenségeknél látszó problémákat megoldani annyit tesz, mint a függetlenségi politikát kormányképesé tenni.

Korai volna Ugron Gábor ez újabb vállalkozásáról már most, az első lépése előtt és mielőtt az ő felfogását ismernék, meg a hatást, melyet elvtársai körében kelt, részletesen és kritikailag nyilatkozni. De hiszen egy politikai program magában sohasem esik a kormányképeség vagy kormányképtelenség megítélésé alá. Önkéntes disztinkció az, melynek törvényes, államjogi alapja egyáltalán nincs is. A mi a függetlenségi politika kormányképtelenségét teszi, az először is: a nemzet többségének ellenkező felfogása; másodsor: az ország érdekének másfelé húzása; harmadsor, hogy a Deák Ferenc alkotta közjogi alap harmadik esztendei gyakorlati erőpróbája minden egyebet tesz kívánatosá, csak ez alapnak elhagyását nem.

A mostani átalakulás pedig, mely a közjogi alap hivatát ugyszólván mind egyesítette a maga is győzelmét jelenti a hatvanhetes közjogi politikának, a mikor a miniszterelnök személyében a Deák Ferenc politikájának leghivatottabb folytatóját ünnepli a nemzet, egészen más reliefet ad az Ugron Gábor jelszavának a függetlenségi politika kormányképesé tételéről. Mindenkor máskor ez a jelszó a tüzesebb harcra buzdító harsonaszó lett volna, ma mintha ép az ellenkező csengése volna.

A függetlenségi párt a lefolyt ádáz harcából megtanulhatta, hogy valahányszor keményen megveti a lábát, a hatvanhetes alapot keresi ki magának. A Deák Ferenc törvényei bizonyultak be mindig még a hatvanhetes pártok támadásánál is legbatalmasabbaknak. S a mai alakulást, mely épen a közjogi alap megerősítésében kulminál, ünnepli a függetlenségi párt a legbiztatóbb és legkielegítőbb sikerrel.

Mit jelenthet hát ez új jelszó a függetlenségi politika kormányképesé tételéről? Mindenesetre — és erre már ma is rámutathatunk — a hatvanhetes politikának, a hogy Széll Kálmán folytatja, nagy vonzóerejét, melynek hatása alól azok sem vonhatják ki magukat, a kiknek dogmája a politika megtagadása. Szimpptomája annak az óriási hatásnak, a mit a megerősödött és az ország tapsoló közvéleményétől támogatott Széll féle politika keltett.

Mert kormányképesnek lennie a mai helyzetben: csak a hatvanhetes alaphoz való közeledést jelenthet. Széll Kálmán miniszterelnök beköszöntő beszédében ugyanis világosan és nyomatékkal hangsúlyozta, hogy az ő politikája sarkalatos elve az 1867-iki alkotmány következetes megóvása. Ebben a kijelentésben nincs

semmi, a mi a negyvennyolcas alappal való tranzigálást, vagy akár a 67-es alapnak ugynevezett fejlesztését ki nem zárná.

A miből viszont önként következik, hogy a függetlenségi pártban mutatkozó új mozgalom, egyelőre legalább, tisztán ennek a pártnak a párttgye, melyet mindenesetre nagy érdeklődéssel kísér az egész ország figyelme, de a melynek reális eredménye csakis a függetlenségi ellenzékre lehet átalakító hatással. A hatvanhetes politika nem azért látja ellenfelét a függetlenségi pártban, mert ez kormányra képtelen, avagy erre való képességre törekszik, hanem mivel oly politikai elv alapján áll, mely merőben ellenkezik az ő politikai elvétől. Azt az elvet mindig tisztelte és sohasem helyeselte s akárhogy alakul is majd át a függetlenségi párt, programját és törekvéseit ezentúl is csak a maga liberális és közjogi tekintetben a Deák Ferenc szellemében fészkelő politikához való közeledése, vagy távolodása szempontjából fogja megbírálni.

HIREK.

Tájékoztató.

Március 15. Olvasóór márciusi ünnepélye.
Március 27. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Március 27. Közigazgatási bizottság.
Május 14. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet tavaszi országos pályaversenye.
Augustus 20. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet népnünnepe a versenypályán.
Október 1. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet 5000 országos pályaversenye.

A 6- és 8 óráig minden nap reggeli 6 óráig esti 7 óráig nyitva van; bölgyek részére a 6 óráig kedden, esti 6 óráig és pénteken d. n. 5 óráig; ugyanszón napokon 1/6-2/1 8 óráig este utak részére is.

A szabadság ünnepnapja.

A szabadság március 15-én született a szentesítő királyi kérésrel április 11-én anyakönyveztetett. Ezért mondta ki a magyar törvényhozás, hogy április 11-ike nemzeti ünnep hivatalosan is. De nemzeti ünnep március 15-ike is. A szabadság havát megünnepeljük. Március a forradalmak, a felszabadulás hava. Caesar március idusában döntötte a Casca tőre, azt hívén, hogy a zsarnok meggyilkolásával a régi köztársaság vissza állítható. Nagyon tévedtek, hiába való volt az emberáldozat, mert a korszakok életét nem emberek vesérik, hanem erkölcsök. Meg lehet ölni Caesart, de nem lehetett a Caesarizmus erkölceit megölni. Március évfordulója a negyvennyolcas bécsi forradalomnak is, melyet utóvégre is vérbe fojtottak. Mert furcsa kis csecsemő az a szabadság, annak anyateje a — vér, az embervér. Nekünk, magyaroknak is szent ünnepeünk március 15-ike és a forradalmak sorában egyetlen. Ebhez nem tapad vér, — ennek történelme tiszta, fenséges, mint az eszme maga, lefolyása isteni, mint a teremtetés műve. A teremtető mondá, hogy legyen és lőn. Egyre hány ifju kimegy és az isteni legyen szóznak megtestesítőjévé válnak s mondá, hogy legyen és — lőn. Lőn a szabadsájtó, az emberi lelek felszabadulásának millió nyelvű, harsogó hangu orgánuma, mely leveleszi a köteleket a rabszolgáról, a szégyen foltját a páriáról, mely német, polgárt, jobbágyot emberré tesz. Mi is történt ezen a napon? Egy puskalövés sem dördült el, csak egyre hány ifju, rajongó ember elment és kinyomatta csapura nélkül a „Talpra magyar”-t. Azután fölmentek Budára és kiszabadították a vak bumanistát: Tancsicsot. Ugy-e kevés, de mekkora

hordereje van ennek a semminek. Alatta vagyunk és leszünk. Hosszu időn át, az elnyomás korszakában, március 15-ike is az üldözött dolgok közé tartozott és mintha ebben az üldözöttség önmagát és korát is túlélte volna. Ma már hála istennek Általános párt a politikai jelleggel felül álló nemzeti ünnep — emberi ünnep, mert a szabadságunk, az eszme tiszta győzelmének emlékünnepe. A mi március 15-én született, az április 11-én törvényesített. Úlják meg mind a két napot! . . .

A nagybecskereki római katolikus piébánia-templomban holnap reggel 9 órakor hálaadó isteni tisztelet lesz, melyre hivatalosak az összes hatóságok és testületek. 10 órakor az ev. ref. templomban lesz isteni tisztelet.

A nagybecskereki keresztény ifjusági egyesület holnap este 8 órakor hasznos ünnepélyt rendez Szalay tiszteletes lakásán a következő műsorral: Hymnus: énekl. az egyesület dalárdája — Emlékeztető beszéd: Szalay József dalárdája — Talpra magyar: szavalja Polyák J. — Talpra magyar: énekl. az egyesület dalárdája. — Szabadság, egyenlőség, testvériség: szavalja Szabó Erna. — Március idusán: felolvassa Sz. Szigethy Vilmos. — Honvágy: énekl. az egyesület dalárdája. — Feledés: szavalja Szabó Lujza. — Viharban: énekl. az egyesület dalárdája. — Hideg világ: szavalja Krumenacker Katica. — 1848. március 15-ike: szavalja Cserepák István. — Diadal ének: énekl. az egyesület dalárdája. — Népdal egyveleg: énekl. az egyesület dalárdája. — Az irrodában: előadja é. v. Szilvák Mihályné. — Szarvasbogar: énekl. az egyesület dalárdája. — Tombola-játék. — Százaz ágon: énekl. az egyesület dalárdája. — Széke kis lány stb.: énekl. é. v. Szilvák Mihályné és Polyák József. — Imét magyar lett a magyar: szavalja Kolpaszky János. — Szózat: énekl. az egyesület dalárdája. Belépti díj személyenként 40 fillér.

Kirendelés. A szegedi királyi főügyész dr. Milassin Kálmán pancsovai ügyészt kirendelte Nagybecskerekre, minthogy dr. Góth Ferenc mielőtt még elfoglalná új állását, szabadságra megy.

Községi választások. Grabáczról írják, hogy ott a múlt héten folyt le dr. Csávossy Ignác (b. főszolgabíró) tapintatos vezetése mellett a községi elöljárók választása. Bíró lett Neurohr Mátyás, elbíró Klein József, esküdtek Paral János, Günther Jakab és Rosenzweig József, pénztáros Bartos János, közgyám Hüpfel József, ellenőr pedig Zwergál József.

Halálozás. Egy szorgalmas, törekvő fiatal embert helyeztek tegnap délután örök nyugalomra. Bacsák Mihály, a nagybecskereki felelő kereskedelmi iskola III. osztályának egyik legjobb növendéke hagyta itt az árnyékvilágot.

Nagybecskerek egészsége. A városi főorvos jelentése szerint Nagybecskerek egészségi viszonyai február hóban a január havihoz viszonyítva javulást mutatnak és habár a hóban légzési szervek hurutos bántalmai nagyobb számban léptek fel, mégis a halálozások 64-re apadtak (januárban 85) és a születések száma 72 volt (a múlt hóban 87) tehát a népesedési többlet 8. E hóban heveny fertőző betegségek közül 7 eset jelentetett be és pedig 5 hasihasnyán- és 2 diphteritis. Trachomára 61 egység viaggaltatott meg, ezek közül 2 trachomás gyógykezelés alá vétetett. Rendőrvosilag 10 megvizsgált egyén közt 2 mint idült ragályos bajban szenvedő a kórháznak adatott át. Heveny fertőző betegség és tüdővérs után 20 isben végeztetett az előirt lakástisztítás és gőzfertőtlenítés. Elelmi szerek 10 isben lettek orvosilag megvizsgálva, kifogásolás nem történt. Városunk lakosságának száma 22,575. Született 72. Meghalt 64, het éven aluli 23, hét éven feletti 41, a következő halálokkal: Veleszületett gyengeség 4, gőrcsök 8, bélhurut 2, roncsoló toroklob, beleértve torokgyíkot 1, vörheny (Scárlat) 1, Hasihasnyán 3, tüdőgyulladás 7, tüdőgümőkór 16, gutaütés 3, vízibetegség 2, elmebajok 1, aggkori végkimerülés 4, egyéb természetes halálokok 12.

— **József nap a főgimnáziumban.** A nagybecskereki közs. főgimnázium tanuló ifjusága Balássi Józsefnek, a főgimnázium szerettigazgatójának névnapjára üdvözlőre 1899. évi március hó 18-án d. u. 1/5 órakor a főgimnázium épülete tornacsarnokában hangversenyt rendez, melyre a t. szülőket s a nevelés-tanítás ügyének barátait ez uton is meghívja a rendezőség. A műsor a következő: „Királyhymnus“, előadja a főgimnázium énekkara. — „Opera-egyveleg“, gondolkán előadja Franz Zoltán VII. o. t., zongorán kíséri Zsiross Dezső V. o. t. — Várady Anál: „Petőfi a Hortobágyon“, melodráma Kun Lászlótól; szavalja Demkó István VIII. o. t., zongorán kíséri Zsiross Dezső V. o. t., hegedűn Grandjean Andor VI. o. t. és cimbalmon Vattay Miklós VI. o. t. — „Üdvözlő beszéd“, mondja Pellikán János VIII. o. t. — Koschat: „Az elhagyott“, karinthiai népdal, előadja a főgimnázium ének-és zenekara. — „Magyar népdalok“, előadja a főgimnázium énekkara. — Csibulka A.: „Walzer“, előadja a főgimnázium zenekara.

— **Sorozások a megyében.** Vége az ex-lex állapotnak a sorozások rövid időn, — nálunk a jövő hóban meg fognak tartatni Ebből az alkalomból, eszünkbe jut az a régi idylli állapot, mikor még a toborzó hangjainál szedték össze a „legények elejét“, mikor még járta a „verbung“, mikor még a cibil fejébe nyomott csákö mutatta, hogy a viselője — „tauglich“. Elmultak azok a szép idők, mikor a legények maguktól gyujtottak rá a nótára:

Háznak előtt mennek el a huszárok,
Édes anyám én is közbük állok.

Ma már nincs toborzó, nincs verbung, de nem is áll be önként senki, legfeljebb az egy éves önkéntes. A romantikát megölték a paragrafusok, a toborzás helyét elfoglalja a sorozás. Nem hangzik már a toborzó, e helyett száraz szavakkal megfogalmazott hivatalos jelentések tudatják, hogy kezdődik a sorozás s tudatják egyuttal mindenkivel, akit illet, a tudnivalókat, amint következik. A Kassai udvarán seregestől táboroznak majd a sorozás alá kerülő fiatal emberek; a kávéház előtt izgatott apák vitatják a sorozás esélyeit, itt-ott megvillan egy-egy tarka szoknya is, melynek tulajdonosa remegő szívvel várja: elviszük-e csakugyan a kedvesét. Nagybecskereken és Torontálmegye központi járásában már készülnek az asszentálás idejére.

— **Katonaság Pancsován.** A pancsovai katonai helyőrség megtartása érdekében eljárt küldöttség tegnap érkezett vissza Bácsból. A hadügyminiszter nemcsak a helyőrség mostani létszámának megtartását helyezte kérésbe, hanem kijelentette, hogy Pancsovára nagyobb helyőrséget szándékozik helyezni.

— **Köszönet.** A Nagybecskereki takarékos és előleg-egylet a nagybecskereki kerassytény egyletnek 10 frtot és a nagybecskereki Eared-éves emlék szeretháznak szintén 10 frtot adományozott, melyért szives köszönetüket nyilvánítják az elnökségek.

— **Hulla az árokban.** Zsombolyáról írják, hogy ott a rapokban egy idősebb férfi holttestére akadtak a vasutmenti árokban. A boldogtalan férfit kitették a római katolikus temető halottasházába, utána pedig megindították a vizsgálatot, a mely kiderítette, hogy Sugar Józsefnek hívják, foglalkozására nézve pedig lakatos. Valószínűleg éjnek idején járkált a parton s úgy fordulhatott bele az árokba, a melyben mintegy másfél önyi víz áll.

— **Találtatott.** Tegnap március hó 13-án este, a színházi ülhelyek egyikében egy arany karperec találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőr ségnél átveheti.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazsi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, közsvény-nél, csuszánál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásnak bizonyultak, sőt járványkórnál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szerré jó eredmény-nel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“ kérendő és a „Horgony“ védjegyre kérünk figyelni.

Egy nagystilű szélhámos.

— Farnady István jogi vizsgái. —

Saját tudósítónktól.

Nagybecskerek, március 14.

A ki egyszer belekerült a bünbe, nem képes többé szabadulni. Hazudozások, csalások szakadatlan láncolata lesz az élete, egyik gonoszságával palástolja a másikat s egész élete átok, mert nincs nyugodt perce soha az örökös rettegés miatt.

A Kain-bélyeg kiül az ilyen emberek arcára, nem tudnak szembe nézni s mint a hogy Krivány példája mutatja, kerülnek a nagy nyilvánosságot, s szívesebben maradnak magukra.

Csak hogy a pszichologia gyakran csal s olyan keserűen megtréfálja néha az emberiséget, hogy sebez, fáj a szatirája.

Lám, a ki három év előtt azt merte volna mondani dr. Farnady, pardon, csak szimpla Farnady Istvánról, hogy ez az ember egy nagy stílu szélhámos, azt legalább is megköztették volna.

Az elegáns fogalmazó, a ki egyike volt a legelőkelőbb viveuröknek, csak imponálni tudott mindenkinek. S az a biztonság, a melylyel az emberek között mozgott, az a nyugodt, tiszta öntudatról tanuskodó szemkifejezés, megtévesztett mindenkit; Farnady tisztességes, befogadott ember lett, a kivel szívesen fogott mindenki kezét.

Később aztán holmi szabálytalanságok támadtak a direkcióban s Farnadyt fegyel-mileg elmozdították az állásától. Most már mindenki tudta, hogy honnan telt a fényűzésre, de azért akadtak olyanok is, a kik még sem itélték el súlyosan a szerencsétlen embert, mert hát olyan könnyű megtévedni, pláne annak, a ki szerény fizetéssel köteles az emberek között mozogni s a kiben meg van a hajlam az urhatnamságra.

S ezek az emberek fognak most a legjobban csodálkozni, mert kiült, hogy Farnady sokkal rosszabb a hírenél. Kis hibákat még meg lehet bocsátani, de a ki rendszeres csalással becsapja az egész országot, arról már nyugodt lelkiismerettel lehet elmondani, hogy nagystilű szélhámos.

Farnady azonban, a ki mindössze 5 félévet hallgatott a jogon s csak a első alapvizsgát tette le, szélhámoságában is következetes volt, csak a dátumot tévesztette néha össze és elfelejtette, hogy az ember előbb teszi le az alapvizsgákat s csak azután szerezheti meg a doktorátust. Az ő élete is a hazugságok és hamisítások szakadatlan láncolata s mint az alábbiakban olvasható nem mindennapi ember, mert megmutatta, hogy egy kis gyakorlattal mint lehet ügyvédi, de még közjegyzői irodát is vezetni.

Im itt az ő szomorú története, a melyhez hasonló évtizedek óta nem fordult elő a magyar közéletben.

Nagy feltűnést keltett február havában Farnady István czeplédi közjegyző-helyettes letartóztatása. A megdöbbenés általános volt s nemcsak Nagybecskereken csodálkoztak rajta, hanem Czepléden is, a hol Farnady általánosán tisztelt, közszeretetten élő tagja volt a társadalomnak.

A vizsgálat azután megindult az ismeretes okirathamisítási ügyben s ezzel nagyjában vége lett volna a dolognak, ha a véletlen, a mely snyi sötét bűnről rántotta már le a leplet, nem fedez fel Farnady egyéb cselekedeteit is.

Farnady neje ugyanis nemsokára a le tartóztatás után Nagybecskereken járt s hasz akarta vinni férje fehérműtűt kimosatás végett. A fogaázfelügyelő, a ki köteles mindent átvizsgálni, a mi bejön a börtönbe, vagy kimegy onnan, átnéste ezuttal is a fehérműtűt s ekkor érdekes felfedezést tett. Egy kézlőn irást vett észre, melyben Farnady arra kéri nejét, hogy

semmisítse meg czeplédi lakásán az összes okmányokat, irásokat, esetleg dugja el jó helyre azokat. Ha valaki keresné, mondja meg, hogy a férje rejtette el ismeretlen helyre, külföldben — ugymond — el vagyunk veszeve.

A felügyelő megmutatta a kézlőt a királyi ügyésznek, ki ennek alapján azt indítványozta a vizsgálóbírónak, hogy rendeljen el házkutatást Farnady czeplédi lakásán. A házkutatást annak idején távirati intézkedés útján fogatosították is, a mi szükséges volt, nehogy a vizsgálat meg legyen hiúsítva s olyankor érkezék a rendőrség a házba, a mikor már mitsem lehet találni.

A lefoglalt iratok azután ide kerültek a vizsgálóbíróhoz s kétségtelen bizonyítékát szolgáltatották annak, hogy Farnady István egyike az ország legnagyobb stílu szélhámosainak, a ki vakmerőségében — ha szabad ugyan e kifejezést használni — ideálja a hamisítóknak.

Első sorban is súlyos gyanu merült fel Farnady ügyvédi diplomája ellen. A diploma mindenekelőtt le van öntve tentával, úgy hogy a közepén, nagy betűkkel írott „Dr. Farnady István“ tisztán kivehető ugyan, mindazonáltal homályos. Azután az okmány két lapja csaknem egész végig egymáshoz van ragasztva, a mi arra való, hogy eltussolja a vakarásokat.

Ha világság felé tartják az ügyvédi levelet, észre vehetni ugyanis, hogy bár 1888-ból van kiállítva, az évszám tizes helyén s alul a keltezésnél ugyanazon a helyen vakarás történt. A vakarás minőségéből kitűnik az is, hogy a diplomának 1878-ban kell kiállítva lennie, miután a tizes szám helyén a hetesnek megfelelő hosszú s rendkívül finom vakarás látható.

Az oklevél hamis mivoltát azonban kétségtelenné tette az a körülmény, hogy az ügyvéd-vizsgáló bizottság tagjai közül 1888-ban ketten már nem éltek, így nem volt már életben Szabó elnök és Régen táblabíró, sőt 1888-ban a Farnady diplomáját aláírók közül egyedül dr. Friedmann Bernát volt a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság tagja.

Nyomban megkeresés ment ennek folytán az ügyvédvizsgáló bizottság elnökéhez, kinek válaszából kitűnt, hogy az oklevél tényleg hamis, mert 1888-ban olyan magas sorszámu oklevél, mint Farnadyé nem is lett kiállítva s az utolsó vizsga ez évben december 20-án történt, noha Farnady állítólag december 23-án vizsgázott.

Kiderült azután az erőlyesen és sok tudással vezetett vizsgálat során más is. A budapesti királyi magyar tudomány-egyetem értesítése szerint Farnady István mindössze csak 5 félévet hallgatott a jogon s hamis az absolutoriuma, hamis az államtudományi vizsgáról kiállított bizonyítványa s hamis a tudori oklevele.

Farnady a jogot, tekintetbe véve, hogy mikor iratkozott be, csak 1886-ban végezhette volna el, a tudori oklevele mégis 1885-ből van kiállítva, ő tehát megmutatta, hogy miképpen lehet valaki harmadéves joghallgató létre doctor juris. Hogy pedig néha okos és bizonyos dolgokban zseniális emberek milyen ügyetlenek tudnak lenni, eléggé bizonyítja, hogy Farnady jogtudományi államvizsgájának oklevele viszont 1888-ban kelt.

Hogy miként kerítette meg ezeket az okmányokat, azt a további vizsgálat van hivatva kideríteni, a mely tudvalevőleg a nyilvánosság teljes kizárásával megy végbe, annyi azonban föltétlenül bizonyos, hogy Farnady lopta ezeket az okmányokat s azután hamisította bele a saját nevét.

Mint joghallgató több budapesti ügyvédnél és közjegyzőnél dolgozott, majd 1887-ben a budapesti királyi törvényszék a hamis végbizonyítvány alapján fölvette joggyakoroltnak. Ekkor szüksége volt a jogtudományi államvizsgára s meghamisította azt, minthogy másképpen nem juthatott volna hozzá.

Egy évvel később lemondott a joggyakor-noki állásáról s Haasz Sándor budapesti ügyvéd, jelenleg battonyai közjegyző irodájába került, a kinek ügyvédi diplomáját, mely 1878. december 23-án kelt, ellopta, kivakarta a teljes nevet s helyébe írta a magáét. Azután az 1878.

ssámból kiigazította a 7-es számot 8-ra, mivel valószínűtlen lett volna, hogy olyan korán szerzett ügyvédi diplomát. Fölcsérelte azonfelül a bélyeget is, mert 78-ban zöld, 88-ban pedig már piros egyforintos okmánybélyegeket használtak.

Ezen hamis ügyvédi oklevél eredetijével, valószínűbb azonban, hogy hitelesített közjegyzői másolatával bejegyeztette magát az ügyvédi kamarába, később pedig a bemutatott hamis oklevelek alapján a pénzügyminiszter kinevezte fogalmazóvá a nagybecskereki pénzügyi igazgatósághoz.

Nagybecskereki szereplése eléggé ismeretes. Nagy házat vezetett, elegánsan élt s a kik előtt talán gyanusnak tűnhetett volna fel a tulajdos költözködés, azoknak ő maga sietett elvakítani a szemét, mordván:

— Ha erre a hitvány 800 forintos fizetésre támaszkodnék, felkopnék az állam tőle,

Folyton ugy tüntette fel a dolgot, hogy a feleségének nagy magánvagyonra van s abból fedezi a költözködését.

Az uri-utcai elegáns lakására sokan fognak még visszaemlékezni azok, a kik megfordultak abban. Ez a lakás sokszor reggelig visszhangzott a cigányok muzsikájától s folyt a pezsgő, hogy még a cselédség is berugott tőle.

Viselkedése, öltömete minden tekintetben a nagyvilági embert állította szemünk elé s ki lett volna olyan merész, hogy még gondolatban is kételkedhetett volna doctor Farnady Istvánban?

Különös előszeretettel, mondhatni lázas féltékenységgel ragaszkodott a doktorátusához.

Megtörtént egy ízben, hogy törvényszéki tárgyaláson, a hol mint szakértő vett részt, dr. Duk a László táblai bíró, a végtárgyalás vezetője, így szólította meg:

— Kérem Farnady ur . . .

Farnady utánozhatlan eleganciával felállott a helyéről és kikorrigálta az elnököt:

— Pardon, dr. Farnady vagyok!

Hivatalában páratlan szakértelmű és kiváló munkaerő volt. A legkényesebb kérdések gyerekes munkává váltak az ő kezében, míg végre több rendbeli szabálytalanság miatt kitették innen is a szűret. Nagy része volt ebben a dologban a híres aktaeltűnésnek, a közvetlen indító okot azonban a szintén jelenlegi vizsgálat tárgyát képező adóhamisítás képezte.

Farnady ekkor eltávozott Nagybecskerekről és sokáig nem lehetett róla mitsem hallani, míg végre elterjedt a híre, hogy Csegléden tartózkodik, mint közjegyző-helyettes. A hír valóban bisonyult, Farnadyt azon pár év alatt, a mit Csegléden töltött, mindenki megszerette a kis alföldi városban. Központja lett a társadalomnak, vetélkedve becézgették, sőt megválasztották megyebizottsági tagnak is. Szó volt arról is, hogy ő vessi át az ottani öreg közjegyző irodáját s egy nagy deputáció mármár készült érdekében felmenni az igazságügy-miniszterhez.

Farnady tehát logikusan cselekedett, mert ezuttal is becsapott valakit; becsapta pedig a közjegyzői kamarát, a melynek lajstromába bejegyeztette magát a hamis diploma alapján.

A végzet azonban utólrta s mikor azt hitte, hogy most már nyugodtan élhet, visszavonultan a világtól, a cseglédi esendörök február 12-én letartóztatták.

Ha megbecsüli magát a nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál, ugy lehet soha sem derül ki a büne. Felemelt fővel járhatna még most is, ámitására a tisztességes embereknek.

A vizsgálat tehát most már nemcsak az adóhamisításra terjed ki, de felöleli a jelenlegi több rendbeli okirathamisítás anyagát is.

Itt említjük még fel, hogy a jogtudományi államvizsgáról hamisított bisonyítványa remeke a hamisításoknak. A blankettát az egyetemről lopta s ugy töltötte ki annak minden részét. Az aláírások az utolsó vonásig hüen vannak utánozva s legfőjebb nagyítóval láthatni meg, hogy nem valódi közülök egy sem.

Színház és művészet.

Heti műsor:

Kedd: *Boszorkányvár.*
Szerda: *Aranylakodalom.*
Csütörtök: *A vagyáros.*
Péntek: *A három testőr.*
Szombat: *A talmi hercegnő.*
Vasárnap: *A parasztkisasszony.*
Hétfő: *A fekete vér.*
Kedd: *A cigánybáró.*
Szerda: *A tudós nők.*
Csütörtök: *Adorján báró.*
Péntek: *Az első vihar.*
Szombat: *Gyurkovits leányok.*

— Gyurkovits leányok. Herczegh Ferenc pompás életképe tegnap került másodszer színpadunk színpadára először. A szereplők a régi jók voltak s teljesen megérdemelték a sűrűn felhangzó tapsokat. A darab legközelebb harmadszor is színpadra kerül.

— Szávits László mazurkája. Jól esik a sok tucatszene után egy olyan tánodarabot hallgatni, mely a szerző igaz tehetségéről tanuskodik. Ilyen a Szávits László mazurkája. Szávits János polgártársunk fia azok közé a szerencsétlenek közé tartozik, kiktől a kegyetlen sors megtárgadta, hogy szemekkel lássák a ragyogó napfényt: gyermekkorra óta világtalan. Amde a kegyes Ég más téren kárpótolta. Örökké vig kedélyén kívül egy olyan tehetséggel áldotta meg, mely arra képesíti őt, hogy eifeledje a világtalanság keserű perceit. Es a tehetség a zene. Csak jó ismerősei tudják, milyen pompásan kezeli a fiatal ember a szongorát s mily hamar tanul meg minden hangszert, amelylyel foglalkozik. Most kilép a nagy közönség elé is s első műve egy fűlbemészó, dallamos mazurka biztosít bennünket arról, hogy Szávits László még sok szép zeneműnek lesz a szerzője. A mű az összes könyvkereskedésekben kapható.

— Szentmiklósi szimfónia. A Hevesy-társulat még mindig Nagyszentmiklóson tartózkodik, hol a közönség nagy pártolása mellett játszik. Legutóbb színpadra kerültek: Lili, Aranylakodalom, Hipnotizált anyós, Primadonna, Gyimesi vadvirág, Angyal Bandi. A héten vendégszerepel Nagyszentmiklóson a legszebb magyar művésznő, Hegyesi Mari, ki a következő darabokban lép föl: Kaméliás hölgy, Fedora, Czigány.

— Siremléket Zajonginak. Hirt adtunk a minap arról, hogy a vidéki tenoristák e legjelesebbike Nagyikindán meghalt. Nagyikindáról most egy igen szép elhatározásról értesítenek bennünket. Siremléket akarnak állítani annak az énekesnek, kinek szép hangjában egykoron mindnyájan gyönyörködtünk. Bizon megérdemli Zajongit Elemér, hogy a délvideken állítsanak neki siremléket, ahol az ögyönyörű hangja kedvéért sok ember járt a magyar színházba, ki máskor feléje sem nézett. A kikindai rendezők pedig derék dolgot művelnek, mikor megáfölják az ismert német mondást: Dem Mimen flicht die Nachwelt keine Kränze.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése március 14-én.)

Budapest, március 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatta a költségvetés tárgyalását.

Pader Rezső nem fogadja el a javaslatot.

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy bizalommal van ugyan az új miniszterelnök személye iránt, de Széll 67-es alapon áll és szónok azért harcol ellen. A fuziót helyesli Kossuth, minthogy azonban a 67-es alap az önálló államiséget a hadügyi és külügyi téren kizárja, a költségvetést nem fogadja el.

Apponyi Albert gróf pénzügyi szempontból röviden ki akarja jelenteni, hogy a nép adóképesége a legnagyobb mértékben igénybe van véve. Az államháztartásban azért is a legnagyobb takarékoságot kell kifejteni s ezt elvárja a jelenlegi mi-

niszterelnöktől, ki különben már első minisztersége alatt is az államháztartás rendezését tűzte ki feladatául. (Éljenezés.) Ezután áttér az új pártalakulásra és kijelenti, hogy a miniszterelnöknek március elsején kifejtett politikai programja alapján az ő és a kormány politikája között elvi különbség nincs. A nemzeti pártnak 1894-ben megállapított programja szerint a 67-es törvényt hamisítatlan egészében kell fentartani és a belpolitikában a jogállamot összes intézményeivel együtt kiépíteni. Ez lépésről-lépésre megvalósított, a nemzeti pártnak következőleg erkölcsi kötelessége volt annak a programnak, mely az övével megegyezik, támogatására sietni. Szónok szerint a választók újabb bizalmát most nem kellett kikérni, mert hiszen a régi elvekkkel mentek át a kormánypartba. A nemzeti párt a szabadelvűbe minden utógondolat nélkül lépett be és nem akar ott külön frakciót alkotni. Gazdasági kérdések tekintetében is tövösnek tartja a 67-es pártok összműködését. A költségvetést elfogadja, mert bizalommal van a kormány iránt. (Hosszantartó, lelkes éljenezés jobb felől.)

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. március 14.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	100 kilogr. ára		kilo	100 kilogr. ára		
		frtől	frtíg		frtől	frtíg	
Bánsági	uj	76	9.05	10.05	80	10.45	10.50
Tiszavidéki	"	76	10.15	10.95	80	10.50	10.60
Pestvidéki	"	76	10.10	10.20	80	10.45	10.55
Bácskai	"	76	10.25	10.35	80	—	—

Reze	uj	elsőrendű	kilo		
			70—72	7.85	7.95
"	"	másodrendű	—	7.75	7.85
Árpa	"	takarmány	60—62	6.20	6.55
"	"	égetni való	62—64	6.60	7.40
"	"	sörfőzésre való	64—66	7.60	8.40
Zab	"	—	39—41	5.80	6.15
Tengeri	ó	bánsági	—	4.65	4.70
"	"	másodmü	—	4.60	4.65

Határidő-üzlet.

Budapest, márc. 14. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat kielégítő, vételkedv lanya, az árak 5 krral estek. Kötetett:

Buza márciusra	10.40—10.42
" áprilisra	9.78— 9.79
" októberre	8.54— 8.56
Rozs márciusra	— — —
Tengeri májusra	4.54— 4.56
Zab márciusra	5.72— 5.74
Repe szeptemberre	12.10—12.20

Nagybecskereki városi színház.

Ma kedden, 1899. évi március hó 14-én:

Tordai Béla és Tordainé jutalomjátékával:

A boszorkányvár.

Vig operette 5 felvonásban. Irta: Berta Alajos. Zenéjét: Millőcker Károly. Fordította: Fáy Béla.

Személyek:

Mihály gasda módos paraszt	— — —	Nagy Gyula
Marcia, leánya	— — —	Tordayné
Simon, koresmáros	— — —	Vetési Dániel
Lamotte, udvarmester	— — —	Déri Béla
Jósi, esordás	— — —	Torday Béla
Klára néne	— — —	Juhász
Verus, unokahuga	— — —	Lévay Sárika
Gróf Kányavári	— — —	Tisztay Miksa
Kakasdi	— — —	Nagy
Boneville	— — —	Palotay Gyula
Capponni	— — —	Martonfi Jenő
Coralie	— — —	Halmayné
Laura	— — —	Szepei Paula
Andris	— — —	Juhász Sándor

Nép, parasztok, leányok.

Kezdeté pontban 1/8 órakor.

Holnap szerdán, március 15-én az 1848. szabadságharc emlékére díszelőadásul:

Aranylakodalom.

Eredeti történeti színmű dalokkal, zenével, csataképekkel, csoportjátékokkal.

VASUT-ÜGYEK.

31908. szám. 8518. C. V. M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletsabályzat 70. § a értelmében nyilvános árverés útján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teherárúraktáiraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Arad	állomáson	1899. évi március hó 16.
Budapest dpr	" " "	" " 21.
Miskolc góm.	" " "	" " 21.
Zágráb	" " "	" " 22.
Győr	" " "	" " 22.
Kolozsvár	" " "	" " 23.
Budapest ny. p. u.	" " "	" " 23.
Eszék	" " "	" " 24.
Szatmár	" " "	" " 28.
Szeged	" " "	" " 28.
Ujvidék	" " "	" " 29.
Dérecsen	" " "	" " 29.
Pécs	" " "	" " 30.
Csaba	" " "	" " 30.
Pozsony	" " "	" " 30.

Budapest, 1899. évi március hó 1-én.

Az igazgatóság.

16.248/99. e. II. sz. Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Oestrák magyar-svájosi átmeneti forgalom. (Dijmérséklés gabona stb. küldeményekre magyar állomásokról délfranciaországi állomásokkal való forgalomban.)

Folyó évi március hó 1 től visszavonásig, legkésőbb azonban 1899. december 31 éig való érvényesüléssel gabona, hüvelyesek, maláta, valamint olajmagvak szállítására az 1896. évi augusztus hó 1-től magyar állomásokról Genf átmeneti-ig fennálló kivételes díjszabás közvetlen díjtételei visszatérítés útján oly gabona stb. küldeményekre is nyerne alkalmazást, melyek Genfben 5000—5000 kgr. mennyiségekre felosztva, a díjszabási füzet 31—58. oldalán foglalt állomási jegy zékben (a), b), c), d) és e) csoport alatt) megnevezett különböző franciaországi állomásokra tovább küldetnek.

Ilyen küldemények az oestrák magyar-svájosi kötélekforgalomban fennálló III. rész 2. füzeté alapján Genf állomásig, a Genf helyben állomásra mindenha érvényes díjtételek alapján számoltatnak el.

A Genf helyben állomásig legalább 10000 kgr. teherrel szállított fuvardíj, visszatérítmeny útján azon fuvardíjra lesz visszatérítendő, mely fizetendő volna, ha a Genfben 5000—5000 kgr. teherrel szállított részküldemény az 1896. évi augusztus 1 től érvényes kivételes díjszabás a) b) c) d) és e) csoport díjtételei alapján küldeményonkiut legalább 5000 kg. súly mellett számoltatnak volna el, feltéve, hogy a Genfig kocsis és fuvarlevelenkint szállított súlymennyiség a Genftől továbbítandó rész küldemények összsúlyával beigazolható módon megegyezik s egyebekben a fent megnevezett kivételes díjszabásban foglalt határozmányok betartatnak.

Ezen díjmérséklés oly küldeményekre is engedélyeztetik, melyek a kivételes díjszabásban felsorolt valamely közönséges állomás tárházában betároltatnak, illetve rexpédiáltak.

A visszatérítés az alább megnevezett okmányok bemutatása mellett teljesítetik, u. mint: a) A magyar feladási állomástól Genfig szóló eredeti fuvarlevél és b) Genftől a francia rendeltetési állomásig továbbított megfelelő részküldeményről kiállított fuvarlevél másodpéldányok bemutatása mellett.

Ezen okmányok legkésőbb 1900. március hó 31-éig a magyar feladási állomásnak igazgatóságánál vagy a Jura Simplon vasut igazgatóságánál bemutatandók.

Budapest, 1899. február hó 9-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága egyszerűen a véres vasutak nevében is. (Utánnomlás nem díjazatik.)

Hirdetések.

2818. tkv. szám. 1899. 271—1.1

Arverési hirdetmény.

A török-becsei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a masztorti népbank végrehajtónak Fejes Antal tordai lakos végrehajtást szenvedő elleni 700 frt iránti végrehajtási ügyében a területén levő Torda község határában fekvő 258. sz. tkvben 526/311. és 526/544. hrsz. alatt felvett 1 hold 99 □-ól és szántó Horváth Károly nagy-tózségi lakos által megajánlott 610 frt kikialtási árban

1899. évi április hó 14-ik napján délelőtt 9 órakor Torda község-házában árverés alá fog bocsájtatni és az utóajánlati áron alul nem fog el adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikialtási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. a. igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában jelzett és óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 30 nap, a másodikat 60 nap, az utolsót 90 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együtt a tbcsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró, mint tkvi irattárban és Torda község előljárási irattáránál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál, 1899. évi március hó 2-án.

Szabó,

kir. aljárásbíró.

293. szám 1899.

269—3.2

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszterium az 1899. évi február hó 11-én kelt 6224/VI/1. számú rendeletével a Sándoregyházán egy állami kisdudóvoda épületnek 9329 frt 75 kr. és egy melléképítménynek 359 frt 81 kr. előirányzott költséggel leendő felépítését engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1899. évi március hó 28-ik napjának 10 órájára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számított s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkiut megtekinthetők.

Kelt Nagy-Becskereken, 1899. márc. hó 7-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Tavaszi gallérok, a legújabb fazon szerint a legolcsóbbtól a legfinomabbig a legnagyobb választékban Kovács Gedeonnál Nagy-Becskereken. 270/a—x.1

Nyomatott Pleits Fer. Pál kisdónál, Nagybecskereken.

1341. tkv. szám. 1898.

270—1.1

Arverési hirdetmény.

A tbcsei kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bischitz Salamon és fia budapesti cég végrehajtónak, ismeretlen tartózkodáson Vuletas Ráda végrehajtást szenvedő elleni 40 frt iránti végrehajtási ügyében a területén levő Kumán és Melenceze község határában fekvő következő ingatlanok u. m.:

1. a kumáni 306. sztkvben A. + J. 4314—4315. hrsz. a. foglalt szőlő, egészben tehát a végrehajtáson kívül álló társulajdonosok jutaléka is 81 frt utóajánlati árban és

2. a melencezei 3212. sztkvben A. 3449/b, 4772/a, 588/b. és 4732/a. hrsz. a. foglalt ingatlanokból Vuletas Ráda végrehajtást szenvedőt illető jutaléka 60 forint utóajánlati árban a nagybecskereki takarékpénztár utóajánlata folytán 1899. évi április hó 8-ik napján d. e. 9 órakor Kumán és illetve d. e. 11 órakor Melenceze község-házában árverés alá fog bocsájtatni és az utóajánlati áron alul is el fog adatni azzal, hogy az árverés napjától fogva az überlandialis (maradvány) földek után járnak, váltság tartozása a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikialtási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 35 nap, a másodikat 45 nap, az utolsót 90 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró, mint tkvi irattárban Kumán és Melenceze község előljárási irattáránál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál, 1899. évi február hó 2-én.

Szabó,

kir. aljárásbíró.

843. igt. 899. szám.

267—3.2

Arlejtési hirdetmény.

Ó-Telek község képviselőtestülete 1898. évi március hó 19 én 26/kgy. sz. a. hozott és a vármegye tekintetes törvényhatósága által 594. 23.854/98. kgy. sz. a. jóváhagyott határozatával 4028 frt 99 kr. összeg erejéig új esendőrlaktanya építését határozta el.

A fent említett munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás megtartására határidőül 1899. év április hó 8-ik napjának d. e. 9 órája Ó-Telek község tanácsstermébe tüzetik ki azzal, hogy csak a kitűzött határidőig tényleg már beérkezett ajánlatok vétetnek figyelembe.

A versenyezni óhajtok tartoznak a fentebbi munkálatok végrehajtására előirányzott költség 5%-át vagyis 200 frt készpénzben vagy óvadékképes papirokban zárt ajánlataikhoz mellékelni és abban egyidejűleg azt is kijelenteni, hogy a föltételeket ismerik.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes föltételek alulírt községi előljárási irattárban naponta megtekinthetők.

Ó Teleken, 1899. március 10.

A községi előljárási irattár.